

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Györi Illés István

Cím: Siró Bp-est

Forrás: Újradats

Bp 1918. 12. 18

(Hely)

(Idő)

Osztályozás

362.54

Hely

Idő

"1918"

Személy

Siró Budapest

Egy délelőtt a népjóléti központban

Jóllehet az első magyar népkormány minden lehetőet elkövet, hogy kivezesse Magyarországot istenverte népet abból a véres utvesztőből, ahová a reakció uralma juttatta a küzdő milliókat, még nincs vége a szenvedések árjának s ugyszólván most éljük a megpróbáltatások igazi idejét. A háború okozta nyomoruságok eleven sebei merednek felénk minden oldalról, amerre csak nézünk s edzett szív és erős kitartatás kell ahhoz, hogy a megújulás korszakát minden nagyobb megrázkódtatás nélkül átküzdjük.

Ellátogattunk a régi országban lévő népjóléti központba, ahol egy délelőtt elvonult előttünk az egész siró Budapest. Egy századnak is sok volna ez a nyomor és szenvedés, a mitt itt láttunk s az angyalok türelmére van szükség, hogy a panaszokat mind végig hallgassuk. Mindenki ide jön, akinek panaszja van és segítségre szorul. Az éhező hadiözvegy ép úgy, mint a leszerelő katona, a tehetetlen öreg beteg ember és gyermekét temetni akaró siró anya adják itt egymásnak a kilincset. A békülékenyek csöndesen kérnek, de a szenvedést meguntak tömege követelő hangon lármázik és rázza öklét az igazságtalanság ördögének képzelt trónusa elé.

Elfogódott lélekkel hallgatjuk a panaszra nyitló ajkak sirását és csodálattal bámuljuk

azt a néhány emberfeletti munkát végző embert, akik e panaszhangok mikrofonjai a régi, jobb világot látót terveknek. — Mindegyik panaszkodóhoz van egy-egy biztató szavunk s körül az asztaloknál sercegnek a tollak sápadt azon azon hivatalnok leányok kezében, akik sietve jegyzik fel a érelmekök s állítják ki az utalványokat.

Öreg töpörödött anyóka temetési segélyi kér. Ráncos arcára már erősen bevájta a sors a keserű szenvedések labizinthusát, szeme könnyes, hangja nyöszögő, amikor elsirja fájdalmát: — egyellen drága jó leányom vesztettem el, ki fog esután helyettem dolgozni? Ehen pusztulni.

Merev vonásu, szurós szemü fekete fejkendő fiatalasszony lép a várakozók tömegéből elő. Ruhája kopottas, de szabásán meglátszik, hogy gazdája valamikor jobb idöket látott. Száraz hangon, szinte gépiesen adta le kérelmét s szeméből ki lehet olvasni, hogy neki már minden mindegy.

— 1917-ben elesett az uram, három gyermekem maradt. A legnagyobbik most súlyos beteg. Nincs pénzem. Segítséget kérek. —

Ezek a száraz szavak mindent megmagyaráznak s már írja is az adatokat az egyik hivatalnoknő.

Öt fiatal katona lép be az ajtón és utalványt kérnek a népruházati bizottsághoz télükabátra.

— Forduljanak a kerületükben lévő had-

gyimintsteri kirendeltséghez, ott ingyen kapnak teli kabátot — kapják meg a választ a katonák.

— Ott már elfogyott, bennünket meg megvesz az isten hidege. —

— Viseljék addig a katonaköpenyt, míg a téli kabátot megkaphatják. —

— Elég volt már ebből a zöld rongyból — kiált fel az öt katona. Nekünk adjanak cívikabátot, addig nem megyük innen el. —

A lármára figyelmes lett a központ igazgatója dr. Csergő Hugó is, aki kijön szobájából a türelmetlenkedőkhöz és csendes hangon próbálja őket meggyőzni, a régi mondás igazságáról, hogy türelem rózsát terem. Az öt katona azonban nem tágit, hanem izgága hangon támad az igazgatóra:

Magának könnyű beszélni, jó kabátja van! —

— Tessék levetni rólam — válaszol az igazgató még mindig csendes hangon és nyomban kezdi levetni zsakettjét.

— Tartsa meg, nekünk télükabát kell s ha nem adnak utalványt felrobbantjuk ezt az épületet! Disznóság! Ezért szenvedtünk négy éven keresztül, hogy nekünk így hánjanak? — lármáznak tovább a katonák s hiába bizonyítgatja az igazgató, hogy neki nincs módjában számukra télükabátot adni, öklüket rázzák, ktabáinak fenyegetőznek s

Forrás:

Személy

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

őzp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

már-már inzultálják az igazgatót, amikor az behívja őket szobájába és egyikőjüknek átadva a telefonkagylót, beszélni kezd a népruházati Bizottság igazgatójával, aki igazolja, hogy csakugyan nincs módjában az igazgatópak részükre téli kabátot kiutalni.

— Akkor feltörjük az üzletöket — jelentik ki a katonák. — de mégis lesz téli kabátunk. —

— Azt megtehetik, — válaszol az igazgató, — fosztogathatnak, rabolhatnak, hanem ezt a pusztítást a maguk familiája ép úgy megérzi, mint a többiek, — s ez érvek egész sorozatával igyekszik hatni az igazgató katonákra és végül megállapodnak abban, hogy miután a katonák a polgári életben pincérek, kapnak nekik egy — egy rekyírált frakk öltönyt. Ebben azután meg is nyugszik az öt igazgatót ember és boldogan sietnek a frakk átvételi helyére.

— Milyen nagyszerűen leszerelte ezeket az embereket igazgató ur — jegyeztük meg — s még hozzá segített is rajtuk.

— Igen ezen az öltön segitettem, de hogyan segítek azon az öltözren aki holnap jön? válaszolt az igazgató lehangoltan s látszat az arcán, hogy nagyon szenved.

Napirenden vannak itt ezek a terrorisztikus jelenetek s az a néhány ember ott a népjóléti központban sohasem tudja, hogy a nép jólétéből mikor repül a levegőbe irattárostól, pénztárostul együtt.

nda 1915.

*

Remegő lábait nyöszörögve vonszolja maga után egy mankós öreg ember, akinek szalmaszállal tarkított fehér szakála egy sirjából felkelt öreg kolsusra emlékeztett. Idejött, hogy elsírja mindazt a keserőséget amit egy embernek még meghallgatni is sok. Azt sem tudj mit akar, csak kér mert ő öreg, két fia elveszett a háboruban, hát adjanak.

— Öreg vagyok, nagyon öreg és nincs senki támaszom. Ha nem segítenek rajtam az utcán pusztulok el. — Mondanna még többet is, de nem hallgatják tovább, serceg a toll s nemsokára a piros utalvánnyal kezében aztán boldog mosolyal siet a pénztár felé.

Az ajtó szinte másodpercenként nyílik. Áldott állapotban lévő asszonyok, rokant katonák, koldusok és a társadalom jobb ruhája u. n. szemérmes koldusai vonulnak itt fell és zömögő panaszuk egy végnélküli sirásba folyik össze, hogy meghallják mindenütt ezt a végnélküli sirást, ahol felakarják szárítani könnyeit a zokogva vajudó Buáapestnek.

Györi Illés István